

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

REZOLIUCIJA DĖL SOVIETŲ OKUPACINĖS VALDŽIOS IR LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS ORGANIZUOTŲ IR VYKDYTŲ LIETUVOS GYVENTOJŲ TRĖMIMŲ

2023 m. gegužės 18 d. Nr. XIV-1961
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

minėdamas Sovietų Sąjungos okupacinio režimo 1948 m. gegužės 22 d. vykdyto didžiausio XX amžiaus trėmimo Lietuvoje kodiniu pavadinimu „Pavasaris“ („Vesna“) 75-ąsias metines;

primindamas Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos Ministrų Tarybos 1948 m. vasario 21 d. nutarimą, kuriuo remdamiesi Lietuvos Sovietų Socialistinės Respublikos Ministrų Taryba ir Lietuvos komunistų partijos Centro komitetas 1948 m. gegužės 18 d. priėmė slaptumo žyma „Visiškai slaptai“ pažymėtą detalų nutarimą „Dėl priemonių ryšium su banditų ir banditų pagalbininkų buožių šeimų išskeldinimu“ ir specialiąją Banditų ūkiuose ir banditų pagalbininkų buožių ūkiuose konfiskuotų gyvulių, žemės ūkio inventoriaus, žemės ūkio produktų, pasėlių, trobesių ir kito turto priėmimo ir realizavimo instrukciją bei vykdė Lietuvos gyventojų, tarp jų partizanų ir kitų pagrindžio ir pasipriešinimo sovietų okupacijai dalyvių ir jų šeimos narių, kankinimus, deportaciją, turto konfiskavimą ir pasisavinimą, organizavo plataus masto propagandines kampanijas, siekdami pateisinti savo elgesį ir šmeižikiškais teiginiais diskredituoti tremiamus Lietuvos gyventojus;

konstatuodamas, kad 1948 m. gegužės 22–23 d. per prievartą buvo išstremti 40 002 Lietuvos gyventojai – 11 365 šeimos, iš jų beveik 12 000 vaikų, apie 5 000 vyresnių kaip 60 metų asmenų, ir kad nemažai tremiamų žmonių žuvo per trėmimo akcijas (buvo nušauti, kai bandė pabėgti), daug kūdikių, mažamečių vaikų ir senyvo amžiaus žmonių mirė nuo ligų, dėl antisanitarinių sąlygų, maisto trūkumo vežami gyvuliniais vagonais į tremties vietas;

pabrėždamas, kad dėl nepakeliamo darbo, žmogui netinkamų, neįprastų ir alinančių buities ir sanitarinių sąlygų, prasto ir menko maisto, ligų daugiau kaip 5 000 1948 m. tremtinių, iš jų beveik 1 000 vaikų, mirė tremtyje, dar daugiau tremtinių visam gyvenimui buvo suluošinti fiziškai, psichologiškai ir dvasiškai;

pažymėdamas, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas (EŽTT) ne kartą konstatavo lemiamą Sovietų Sąjungos komunistų partijos vaidmenį okupuojant ir aneksuojant Lietuvą bei kitas Baltijos

valstybes (bylos *Kuolelis ir kiti prieš Lietuvą, Ždanoka prieš Latviją* ir kitos bylos), o 2019 m. rugsėjo 9 d. byloje *Drėlingas prieš Lietuvą* EŽTT konstatavo, kad Sovietų Socialistinių Respublikų Sąjungos okupacinis režimas vykdė Lietuvos gyventojų, tarp jų partizanų, genocidą;

atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 27 d. rezoliuciją Nr. XIII-531 „Dėl Lietuvos komunistų partijos nusikalstamos veiklos įvertinimo“ ir atkreipdamas dėmesį į Lietuvos komunistų partijos kaip juridinio asmens nusikalstamą veiklą vykdant okupacinio režimo nusikaltimus,

pripažįsta, kad Lietuvos komunistų partija buvo atsakinga už iš anksto suplanuotą ir 1940–1963 m. jos nurodymais sąmoningai sovietų okupacinių ir represinių struktūrų vykdomą, prilygstantį genocidui Lietuvos gyventojų naikinimą, jų turto konfiskavimą ir pasisavinimą, kankinimus, deportaciją ir plataus masto savo veiksmų pateisinimo propagandines kampanijas, nukreiptas prieš Lietuvos žmones;

pripažįsta, kad Lietuvos komunistų partijos iniciatyva buvo priimti papildomi sovietų okupacinės administracijos nutarimai dėl ištremtų Lietuvos gyventojų teisių ribojimo, pagal kuriuos daugiau kaip 50 000 Lietuvos gyventojų tremtinių nebuvo leista grįžti į Lietuvą, o tie, kuriems buvo leista, ir jų vaikai ilgą laiką buvo diskriminuojami sovietų okupacinės valdžios – neregistruota jų gyvenamoji vieta, jie nebuvo priimami į darbą, jiems neleista mokytis aukštosiose mokyklose, apsigyventi tėviškėje;

kviečia Lietuvos Respublikos valstybės institucijas, atsakingas švietimo ir ugdymo įstaigas pasirūpinti Lietuvos kovų ir kančių istorijos, sovietų okupacinio režimo ir Lietuvos komunistų partijos nusikalstamos veiklos viešiniu, Lietuvos gyventojų trėmimo atminimu, nes tai be jokių abejonių siejasi su dabartinės Rusijos Federacijos vykdomų ukrainiečių ir jų vaikų trėmimo, genocido, karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui atminimu.

Seimo Pirmininkė

Viktorija Čmilytė-Nielsen